QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM

die Iouis 15. Ianuarij.

M. GVYDONE CRESCENTIO FAGON, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

Fit-ne ſudor cruentus Naturæ vi?

I.

SVDOR tenue eſt ac humidum triplicis, quæ in viuentibus obitur coctionis excrementum aquæ inſtar per cutem actum. Quapropter ſigna, lapides, ligna, vt aliquando acceptum humorem reddiderint, reuerà non deſudarunt; nec enim ſanguis, nec ſudor, niſi in corpore eſt. Cibi autem pars aquea, ipſáque epota aqua, minimè quidem ad alendum, ſed ad decoquendum alimentum, ac vel in vltimas corporis partes deportandum optimè comparata; ſi eo functa munere ad veſicam deferatur, vrina; ſi in corporis ſumma emergat, ſudor eſt, qui interdum aquæ in modum erumpit, interdum inſiti caloris vi ſolutus exhalatur; ſicut viciſſim in ſudorem plerùmque abeunt vapores, extimarum,ad quas appellunt,partium frigore coacti. Quin & crudi illius ſucci, qui carnibus reliquíſque particulis ſuauiſſimo paſtis adjungi non potuit, liquatúſque dilabitur, habet admixtum quid ſudor, qui propterea ſalſus eſt, quandoque & amarus, vt in Ictericis: Nec rarò fœtet, maximè cùm à vietis membris, vel ab iis prodit locis, in quibus ferè ſemper trux caper habitat. An certa fœminarum fœcunditas, quarum ſudor aut re ipſâ, aut idcirco bene olet, quia nihil olet.

II.

QVANTO valentior est cujusque calor, tantò major est quæ sensum fugit difflatio, paucióque ex probè coctis alimentis superest qui per cutem extrudatur humor. Si quis tamen inde sanum hominem sudare negat, vix ipse sanæ mentis est. Nec si eadem est vrinæ & sudoris origo, hoc cutem continenter diffluere necesse est, quòd illa ad vesicam continenter defluat; scilicet pendenti,& è carneis renum papillis in labrum stillanti sero patent directæ ac præcipites viæ, quas sponte decurrat: Id ipsum quoquoversum excurrens, & ad extremum corpus deductum, non inutiliter subsidet: nec statim effluit, nisi labore motúque concitatiore, aut si ab iis quies est, caloris ac spirituum impulsu foras projiciatur per apertissima cutis foramina. An iis hyemis, quâ & calor excellit, frigore interclusis, minùs quàm æstate desudamus? Nullus quoque è sicco sudor est; ob eam rem senes, biliosi, peruigiles, qui fusiore sunt aluo, qui igni propiores sunt, Solísve ardorem nudi sustinent, minùs sudant; paulò largiùs, feréque noctu melancholici; hectici, hydrope vexati, & cæteri quibus inaruere viscera, nunquam. Vt tantùm ad valentes pertineat qui naturalis est sudor: prudenter & arte excitatus à grauissimis morbis vindicet, calorísque suauitatem tueatur aut afflet: Qui ex morbo inanis sit, vel symptomaticus, criticus planè nullus haberi debeat.

III.

AD pernoscendum quid in intimo geratur corpore, habet momenti plurimum, qui per ejus ambitum effunditur humor, habet & effusi humoris color. Nunc enim expeditæ & valentis; nunc impeditæ dejectæque Naturæ opus est. Frigidus ferè calorem extingui; qui à cibo fit, ventriculum inter coquendum laborare denunciat. Neque tamen veritatem id obtinet, vnumquemque, quâ parte sudat, laborare semper. Nec semper solitarium postremæ coctionis recrementum, serósique humoris reliquiæ sese inferunt in patentes cutis meatus. Plerùmque vnà cum iis excidunt fœdi humores, quos validus calor sejunxit à sanguine, velut ab auro fecem. Inde vittæ atque indusia pallent; interdum virent, albescunt, rubent cruentum sudorem ementita. Etiam vini rubri recèns hausti colorem sudor aliquando retulit. Nec se-

mel effœto jecore, perinde ac in demorſis ab Hæmorrhoo, totum corpus fuit pro vulnere; saniéſque, ſiue ſanguis nondum ſatis excoctus, aut corruptis diſſolutíſque fibris liqueſcens, affatim per laxiora cutis ſpiramenta euaſit. Ita quoque nonnullorum febre peſtilenti ac variolis infeſtatorum membra omnia ſanguinem, vel certè rutilum pro ſanguine virus emiſére.

IV.

NON ſolùm ſuperflui & inutiles vtiliter, ſed etiam vtiles, & Naturæ vſibus apti humores, eâ inuitâ quandoque ſudore diſſipantur. Is quo defecti animo madent, non tam ſudor eſt, quàm portio quædam cognati & ad alendum idonei ſucci; quem extremæ corporis partes, perennis effluuij damna ſarturæ, ad ſe inuitatum continere nequeunt. Flatus, acre ſerum, calculus, dum ardentiſſimum dolorem inurunt, haud valde diſſimilem ſudorem euocant, vix ante, quam is vniuerſus exhauſtus ſit, finiendum. Inceſſus celerior, curſus, lucta, balneum, pugna, & ejus generis alia plurima, ſudorem multò, quàm quæ perperam dicuntur idrotica, certiùs promptiúſque creatura, nonnunquam ab iis, quæ in habitum cutémque deſinunt venis & arteriis, liquidum ſanguinem exprimunt. Nec modò cauſarum quæ foris ſunt, ſed etiam internarum vi exigitur, eóque copioſior manat, quò harum, quàm illarum, major eſt efficacia. Vt porrò multa ſanguinem colliquefacere, cum eóque ſpiritus jactare & huc illuc impellere valeant; nihil æquè ac vehementes animi permotiones. Non tot motus, nec tantas, támque varias fluctuum agitationes habet Euripus, quot ab illis quidquid in corpore eſt fluens; quod manifeſtè loquuntur ſuſpenſus ac incertus vultus, ménſque, & toties mutatus, nec vllâ certâ ſede manens color.

V.

QVEMADMODVM mœrore, metu, pauore perculſorum, ſanguis penè conglaciat, cutem deſtituit, ſeſeque in intimos cordis ſinus recipit cum ſpiritibus, qui & craſſeſcunt, obſcurantur, torpent, extinguuntur; à ſuis functionibus abſcedit anima; corpus conſiſtere nequit, riget, transfixum non ſentit: Sic in amore & gaudio, niſi fortè hoc effuſum animam exhauriat, ſanguis & ſpiritus, ceu ipſa ſint anima, aut in ipſis tota ſit, blandè effunduntur ad lætitiæ

autorem quaſi complectendum. In irâ, magíſque in angore & agone, in quo & vehemens eſt impulſio, & inordinatus eorum motus, adeo in corde feruent, ebulliunt, ex eóque emiſſi tanto impetu currunt, ſuppetias videlicet laturi inſtrumentis, quibus, quod ſtomachum facit, depellatur; vt quocúnque penetrent, & tanquam immiſſæ furiæ, vaſorum quibus clauduntur oſcula reſerent, reſignẽt, rumpant, maximè vbi vegetam vim addit temperies, aut ætas florentiſſima, peruiumq; ac laxiùs textum corpus nullo vnquam morbo violatum eſt, lucidi ſunt ac viuidi ſpiritus, clarus eſt, purpureóque colore nitens ſanguis. Quòd ſi præterea præcellens animus imminentis mali opinione verberatus, ſuſcepto conſilio, eóque quod diſcruciat ante oculos propoſito, ſeipſum ſuſcitet, & ad firmitatem incendat; ſi indigniſſimæ mortis laqueis caput expedire vt cupiat, conſtanter nolit; ipſe ſui doloris antagoniſta; quid procliuius quàm vt in eo conflictu, æſtuoſiùs inardeſcens tenuis ac propè ignitus ſanguis, venarúmque haud ampliùs patiens, viam ſibi per omnes cutis ductus, quaſi per riuulos muniat, ab iíſque decurrens, fatum quodammodo anteuertat. Sic olim maximus Imperator dum percitus metueret, ne quid pugnantium militum ignauia victoriæ gloriæq; ſuę detraheret, ſanguineum in ſudorem ſolutus eſt: ſoluti & patrum noſtrorum memoriâ robuſti homines, auditâ capitis ſententiâ. Sed & ſenſibus facta fides eſt, conſecratam virginem, impuriſſimis ſicariis ad eam corrumpendam aduolantibus, ſtupri horrore, mundiſſimum ſanguinem è venis ejus, alioqui tenaciſſimis per corpus integerrimum, ſudoris ſpecie cum vitâ profudiſſe.

Ergo ſit ſudor cruentus Naturæ vi.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Guydo Creſcentius Fagon, Præſes.
M. Iacobus de Bourges
M. Petrus Legier
M. Ioannes Hamon.
M. Simon Boulot.
M. Claudius Tardi.
M. Petrus Legier.
M. Ioannes Pietre.
M. Claudius Germain, primarius Reginæ Poloniæ Medicus.

Proponebat Lutetiæ PETRVS LOMBARD Heduenſis,
A. R. S. H. M. DC. LXV.